

УВОЂЕЊЕ СКРАЋЕНОГ РАДНОГ ВРЕМЕНА

Питање: Када се може увести и колико најдуже може трајати скраћено радно време?

Одговор: Одредбом члана 52. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14 и 13/17 – одлука УС) прописано је да се запосленом који ради на нарочито тешким, напорним и за здравље штетним пословима, утврђеним законом и општим актом, на којима и поред примене одговарајућих мера безбедности и заштите живота и здравља на раду, средстава и опреме за личну заштиту на раду постоји повећано штетно дејство на здравље запосленог – скраћује радно време сразмерно штетном дејству услова рада на здравље и радну способност запосленог, а највише 10 часова недељно (послови са повећаним ризиком).

Према томе, ради се о облигатном скраћивању радног времена. Запослени који ради на наведеним пословима није у стању да их обавља са пуним радним временом, тј. у трајању од 40 часова недељно, јер би се то негативно одразило на његово здравље и радну способност. Зато се на оваквим пословима пуно радно време скраћује сразмерно штетном дејству услова рада.

Скраћење радног времена лимитирано је законом и може износити највише 10 часова недељно. Дужина скраћеног радног времена утврђује се зависно од тежине послова, напора који изискује њихово обављање и степена штетног дејства на здравље запослених. Скраћено радно време може се утврдити тек пошто буде сачињена одговарајућа стручна анализа, у складу са законом. Када се на одређеним пословима уведе скраћено радно време, послодавац не може поново да утврди пуно радно време без претходно урађене нове стручне анализе од стране надлежног органа.

Скраћено радно време изједначено је с пуним радним временом. Због тога запослени који ради скраћено радно време има сва права из радног односа као да ради са пуним радним временом. Према томе, овакав запослени има право на зааду као да ради пуно радно време, право на одмор у току дневног рада у трајању од најмање 30 минута и друга права из радног односа, односно по основу рада.

Као што се види, да би дошло до скраћења радног времена запосленом, морају бити испуњена два услова:

- 1) да такав запослени ради на нарочито тешким, напорним и за здравље штетним пословима утврђеним законом или општим актом (колективним уговором, односно правилником о раду) и
- 2) да и поред примене одговарајућих мера безбедности и заштите на раду постоји повећано штетно дејство на здравље запосленог.